

สวทช.
NSTDA

NAC2023

18th NSTDA Annual Conference
การประชุมวิชาการประจำปี สวทช. ครั้งที่ ๑๘

ประสบการณ์การขับเคลื่อน โมเดลเศรษฐกิจ BCG : เรียนรู้ เพื่อก้าวต่อ

คุณวิศิษฐ์ ลิ้มลือชา

รองประธานกรรมการหอการค้าไทย

ประธานคณะกรรมการธุรกิจอาหารแปรรูปและอาหารแห่งอนาคต

นายกิตติมศักดิ์สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป

นายกสมาคมการค้าอาหารอนาคตไทย

28-31
มีนาคม 2566

อาหารอนาคต ตามแนว BCG

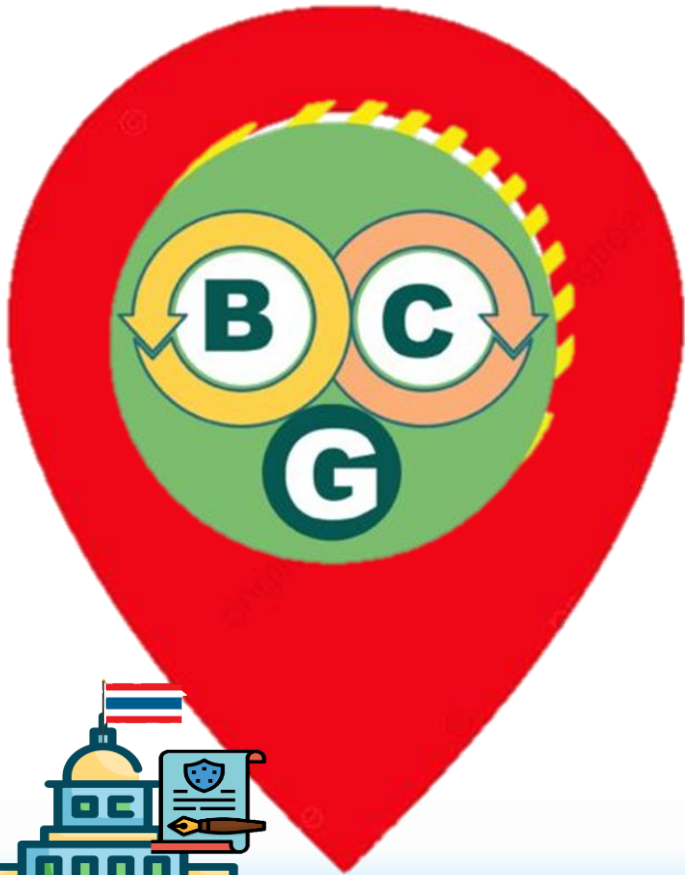
BCG คืออะไร

NAC2023
18th NSTDA Annual Conference
การประชุมวิชาการประจำปี สวทช. ครั้งที่ ๑๘

BCG MODEL 'Bio-Circular-Green' Economy

BCG Model เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวม ที่จะพัฒนาเศรษฐกิจ 3 มิติไปพร้อมกัน ได้แก่ **เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy)** ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เชื่อมโยงกับ **เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)** ดำเนินถึงการนำกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด 2 เศรษฐกิจนี้ อยู่ภายใต้ **เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy)** เป็นการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และรักษาสິงแวดล้อมได้อย่างสมดุลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนไปพร้อมกัน

เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio economy)

เน้นการสร้างเศรษฐกิจบนฐานของการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมโดยใช้ทรัพยากรฐานชีวภาพ

- ใช้เทคโนโลยีเพิ่มมูลค่า
- ระบบ Smart Farming
- พลังงานชีวภาพ
- จัดการเป็นระบบ ตรวจสอบได้
- ใช้เศรษฐกิจหลักพอเพียง
- เลือกใช้พันธุ์ที่ดี
- ใช้วัตถุดิบ ทรัพยากรธรรมชาติ
- ใช้ระบบ Big DATA
- เกษตรปลอดภัยอินทรีย์

เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular economy)

เศรษฐกิจที่คุณค่าของวัตถุดิบ ทรัพยากรและผลิตภัณฑ์ได้รับการรักษาให้คงไว้ให้นานที่สุดและมีการสร้างของเสียที่ต่ำที่สุด

- ออกแบบการผลิตตั้งแต่ต้นทาง
- ผลิตทนทาน ใช้งานได้นาน
- ผลิตจากวัสดุที่สร้างทดแทนได้
- ใช้ซ้ำได้ตลอดอายุการใช้งาน
- นำกลับมาใช้ใหม่
- เพิ่มประสิทธิภาพการใช้งาน
- การปรับปรุงของใหม่
- ลดปริมาณการใช้วัตถุดิบ

เศรษฐกิจสีเขียว (Green economy)

ระบบเศรษฐกิจที่ยืดหยุ่น ซึ่งช่วยปรับปรุงคุณภาพชีวิตสำหรับทุกคน ภายใต้ข้อจำกัดด้านนิเวศวิทยาของโลก

- สร้างจิตสำนึก
- ลดการใช้พลังงาน การปล่อยมลพิษ ลดการสร้างขยะ
- สนับสนุนสินค้า บริการรักษ์โลก
- ธุรกิจสีเขียว ลดการใช้สารเคมี
- อนุรักษ์ส่งเสริมการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น
- ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

ที่มาของกระแส ความยั่งยืนทั่วโลก

สภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป
ภัยธรรมชาติที่มากขึ้น

โควิด 19 เป็นตัวกระตุ้น
กระแสความยั่งยืน
เนื่องจากทำให้ผู้คนตระหนักถึงการ
เปลี่ยนแปลงมากขึ้น

ผู้คนเริ่มกังวลการขาด
แคลนทรัพยากร
ให้ความสำคัญในความมั่นคง
ทางอาหารมากขึ้น

พฤติกรรมผู้บริโภค
เปลี่ยนแปลงไป
ผลักดันธุรกิจสู่ความ
ยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

เกิดมาตรการการค้าใหม่ๆ
อย่างมาตรการสิ่งแวดล้อม

จีน	สหรัฐฯ	EU
ปล่อย CO2 สูงสุดในโลก	ปล่อย CO2 มากเป็นอันดับ 2	ปล่อย CO2 มากเป็นอันดับ 3
Carbon Neutrality ปี 2603	Net Zero ปี 2593	Net Zero ปี 2593
จัดตั้งระบบซื้อขายการปล่อยมลพิษ	เตรียมเก็บค่าธรรมเนียมคาร์บอน	ห้ามจำหน่าย single-use plastic
ห้ามนำเข้าขยะพลาสติก	เก็บภาษีเม็ดพลาสติกใหม่	เตรียมใช้มาตรการ CBAM
จำกัดการใช้พลาสติก	ดำเนินมาตรการพลังงานสะอาด	ห้ามใช้รถพลังงานฟอสซิล

คู่ค้าของไทย อย่าง จีน สหรัฐ EU ผลักดันมาตรการสิ่งแวดล้อม

การนำโมเดล BCG มาปรับใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร

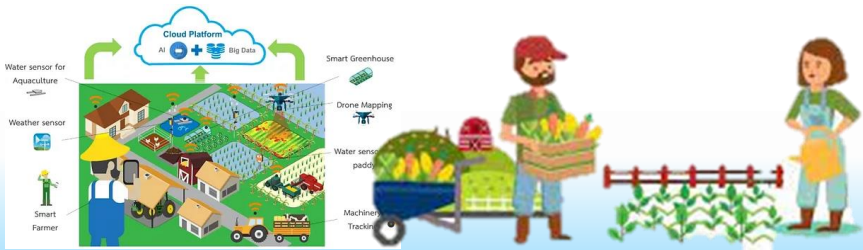

การทำเกษตรแบบแม่นยำ เกษตรสมัยใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศและ AI มุ่งเน้นการพัฒนาพันธุ์พืช การปลูก ให้ได้ผลผลิตที่แข็งแรง ทนต่อโรคและแมลง มีปริมาณและคุณภาพที่มีศักยภาพ

มุ่งเน้นการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ทันสมัยและคงไว้ซึ่งคุณภาพสูง เพื่อลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพ และการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า ตลอดจนนำผลพลอยได้จากกระบวนการผลิต มาแปรรูปเพื่อให้เกิดการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ เพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรสูงสุด

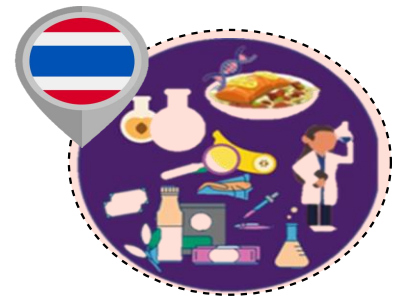
ต้นน้ำ การผลิตทางการเกษตร

กลางน้ำ การผลิตอาหาร

ปลายน้ำ การตลาด

อาหารอนาคต

เทรนด์อาหารปี 2566

Earth-friendly production

ผู้บริโภคต้องการหลักฐานการ
สร้าง และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

Food mood

ผู้บริโภคต้องการอาหารที่ดีต่อ
สภาพจิตใจและอารมณ์

Trust and Traceability

ผู้บริโภคต้องการทราบถึงที่มาที่
ไปของอาหาร มีส่วนผสมอะไร

Good for gut

ผู้บริโภคให้ความสำคัญในระบบทางเดิน
อาหาร โดยเฉพาะกลุ่มพรีไบโอติก

Experiential Eating

ผู้บริโภค 74% ต้องการลอง
รสชาติใหม่ๆ

Balanced Wellness

ผู้บริโภค 48% วางแผนจัดการ
สุขภาพอย่างสมดุล ต้องการอาหาร
ที่สร้าง Immune

Food tech innovation

Innovative & Smart Produce Food
Concept มี บทบาทมากขึ้นในการ
ผลิตอาหาร

Protein Choices

ผู้บริโภค 52% มีความยืดหยุ่น
ผสมผสานทั้งโปรตีนจากสัตว์และพืช

อาหารอนาคต ตามแนวทาง BCG ความยั่งยืนทั่วโลก

NAC2023
18th NSTDA Annual Conference
การประชุมวิชาการประจำปี สวทช. ครั้งที่ ๑๘

Future food

“การผลิตอาหารที่มีความปลอดภัย
ตรวจสอบย้อนกลับได้
เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
และดีต่อสุขภาพ”

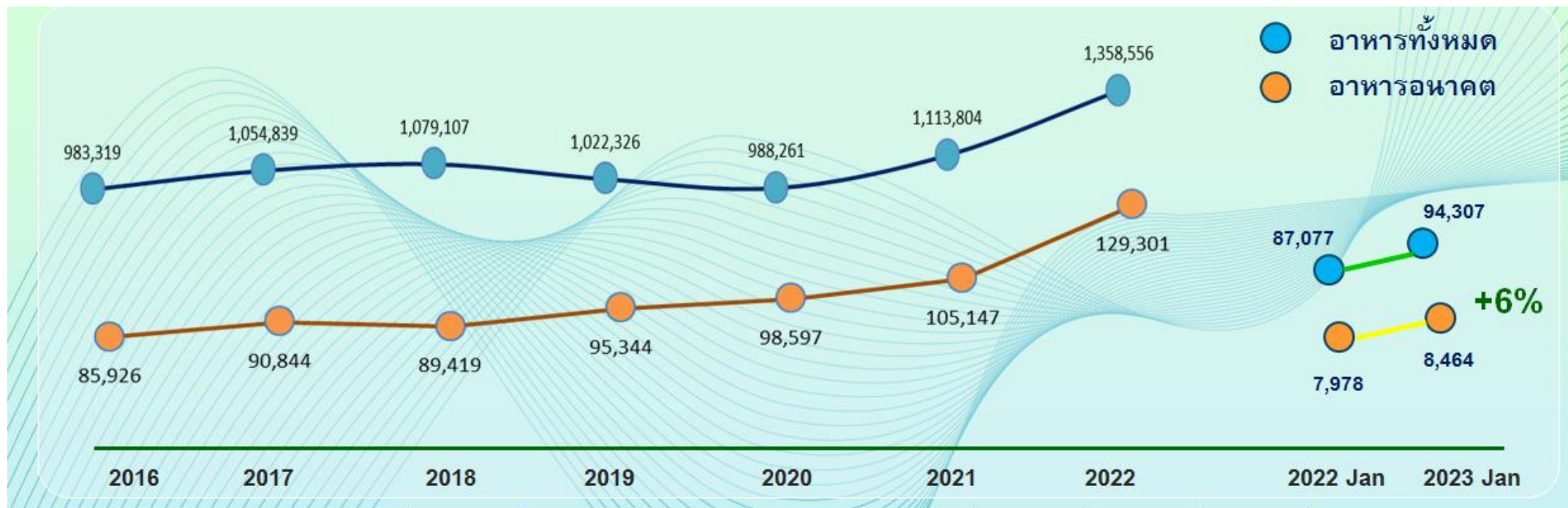

ภาครัฐหลายหน่วยงานมีแผนการสนับสนุน
อาหารอนาคตตามแผน โมเดลเศรษฐกิจ BCG

อาหารอนาคตของประเทศไทย

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2022 Jan	2023 Jan
All Food	983,319	1,054,839	1,079,107	1,022,326	988,261	1,113,804	1,358,556	87,077	94,307
% Growth		7%	2%	-5%	-3%	13%	22%		8%
All Future Food	85,926	90,844	89,419	95,344	98,597	105,147	129,301	7,978	8,464
% Growth		6%	-2%	7%	3%	7%	23%		6%

สัดส่วน 9%
อาหารอนาคต ต่อ
อาหารทั้งหมด

อาหารอนาคตของประเทศไทย

SHARE: 98%
Growth: +6%

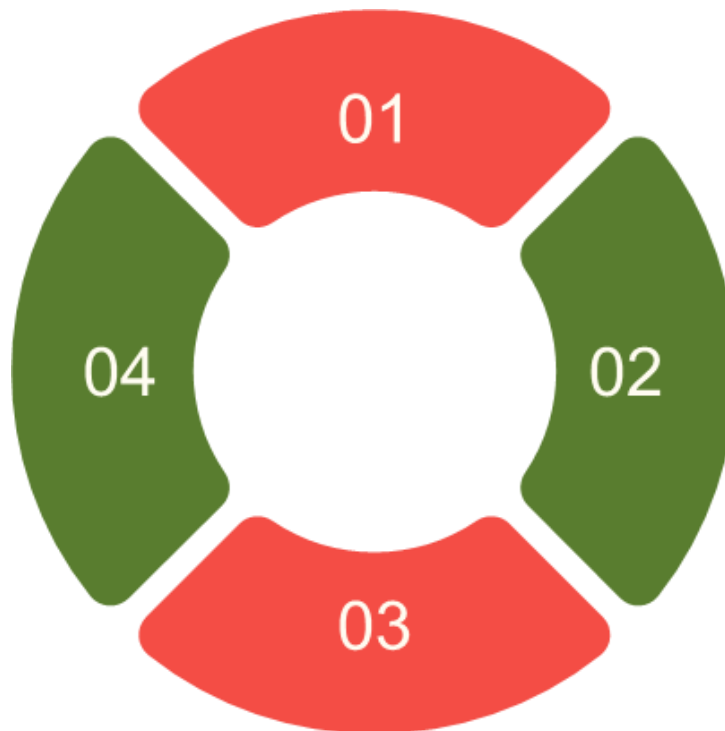

Functional
Foods and Drinks

SHARE: 0.8%
Growth: +8%

Organic Food

Novel Food

SHARE: 1.2%
Growth: -12%

Medical Food

SHARE: 0%
Growth: -97%

ตลาดของอาหารอนาคตไทย

1. ASEAN

4,034 ล้านบาท
SHARE: 48%
Growth: 40%

2. USA

1,033 ล้านบาท
SHARE: 12.2%
Growth: -27%

3. EU27+UK

896 ล้านบาท
SHARE: 11%
Growth: -2%

วัตถุดิบอาหารอนาคตของประเทศไทย

สาหร่าย

แมลง

ถั่ว ธัญพืชต่างๆ

เห็ด

ผลไม้

สมุนไพร

ผัก

ศักยภาพและโอกาสอาหารอนาคตของประเทศไทย

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยนวัตกรรมอาหาร

เทคโนโลยี นวัตกรรม ขับเคลื่อนอุตสาหกรรมอาหารสู่อาหารอนาคต เพื่อความยั่งยืน ตอบโจทย์โลกและผู้บริโภคทั่วโลก

การนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและช่วยแก้ปัญหาความท้าทายของภาคอุตสาหกรรมอาหาร เช่น ช่วยให้การผลิตอาหารมีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัย ได้ปริมาณและคุณภาพ ตามความต้องการของประชากรโลก

นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่มีมากขึ้น ทำให้สินค้าอาหารอนาคตมีความหลากหลาย ตามความต้องการของผู้บริโภค ทั้งรสชาติ รูปแบบการกิน และช่วยเพิ่มมูลค่า จุดเด่น ความแตกต่างให้กับสินค้า

นวัตกรรมและเทคโนโลยี ช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ช่วยลดต้นทุนในการผลิต ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพิ่มคุณภาพและความหลากหลายของสินค้าทำให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

นำมาปรับใช้ได้ทั้งห่วงโซ่อาหาร ตั้งแต่ต้นน้ำ เช่น Smart Farming ไปจนถึงการกระบวนการผลิตและการกระจายสินค้า

มีระบบตรวจสอบคุณภาพอาหาร ระบบอัตโนมัติ ระบบ AI & IOT ช่วยในการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

01

ผู้บริโภคร

02

ผู้ประกอบการ

03

หน่วยงานรัฐ หน่วยงานวิจัย

แบบสอบถามเพื่อหาแนวทาง
การพัฒนาอาหารอนาคตไทย

